

lysemaskin var koblet ut. Den tredje fant sted i Kalmar i 2002 og skyldtes forbytning av legemidler.

Det gjennomgående temaet er ansvar, skyld og straff. Det gjenspeiler den internasjonale diskusjonen der to syn har stått mot hverandre. Det ene legger all skyld på den enkelte lege eller sykepleier, f.eks. den som har forvekslet legemidler. Det kalles syndebrukssynet. Når noe går galt, gjelder det å finne og straffe den skyldige syndebrukeren, mens hele resten av helse-tjenesten er perfekt og skyldfri. Det andre legger skylden på systemet og hevder at det som regel er en systemsvikt som er årsak til hendelsen. Det kan være mange faktorer i systemet som bidrar til å svekke sikkerheten, f. eks. mangel på eller mangelfulle barrierer som skulle ha fanget opp feilen eller svikten. Dette synet er etter hvert blitt rådende internasjonalt. Det gamle synet kalles nå syndebrukfellen eller «the blame trap».

Boken er redigert av en sykepleier som disputerte på en avhandling om utviklingen av pasientsikkerhet i Sverige, og som nå er sikkerhetsrådgiver på høyskolen i Södertälje. De 16 kapitlene er skrevet av svenske og internasjonale eksperter, bl.a. «sikkerhetsguruen» professor James Reason og kjente forskere som Charles Vincent og Erik Hollnagel. Den starter med kapitler om ansvar, skyld og selve loven, drøfter sikkerhetsproblemer generelt, tar opp legemiddelfeil, tidspres, analysemetoder for å studere årsaker til uheldige hendelser, «det andre offeret» (dvs. involvert helsepersonell), og ender med en visjon hentet fra veitrafikken – den såkalte nullvisjonen.

Jeg har lest boken med interesse og beundring. Den gir en bred og oppdatert innsikt i årsakene bak en uheldig hendelse og håndteringen av den. Budskapet er at vi må konsentrere oss om det forebyggende sikkerhetsarbeidet, glemme syndebrukstanken og heller ta sikte på å bygge opp sikre og gode systemer.

Språket er godt, det gjelder også de oversatte kapitlene. Alle kapitlene har gode referanser. Den eneste svakheten jeg har funnet, er mangelen på et sakregister.

Jeg tror mange i helsetjenesten burde lese denne boken, og det gjelder spesielt lederne.

Peter F. Hjort
Blommenholm

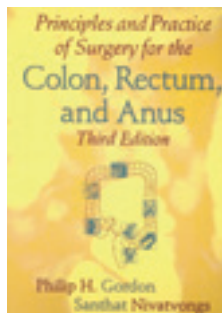
Moderne kolorektal kirurgi – lett tilgjengelig

Gordon PH, Nivatvongs S.

Principles and practice of surgery for the colon, rectum and anus

3. utg. 1 360 s, tab, ill. Oxon: Informa Healthcare, 2007. Pris GBP 170

ISBN 978-0-8247-2961-5

Dette er en bok for alle som ønsker å finne raskt frem til dagens kunnskap om kolorektal kirurgi, det være seg utdanningskandidater eller kirurger med erfaring. Det er en ekte amerikansk lærebok – 1 360 sider på glinsende papir, solid innbundet og med et omslag som tåler flittig bruk. Imidlertid må den stå et sted der man kan trekke seg tilbake for å lese, den passer ikke på nattbordet.

Det er tre deler. Den første omhandler bl.a. kirurgisk anatomi og fysiologi, klinisk undersøkelse av pasienten og basal kirurgisk teknikk, f.eks. bruk av lokal anestesi og diatermi, med mest vekt på anoprotologisk kirurgi. I annen del presenteres et bredt spektrum av anorektale sykdommer, inklusive tilstander som ligger i grenselandet til dermatologi og seksuelt overførte sykdommer. I tredje og mest omfangsrike del beskrives hele spekteret av kolorektale sykdommer, og spesielt mye plass er viet kolorektal kreft. Den økende betydning av kunnskap innen molekylærbiologi for kirurger gjenspeiler seg i et velskrevet og lettlest avsnitt om moderne konsepter for patogenesen av kreft i tykk- og endetarm.

Diskusjonen omkring betydning av cirkumferent reseksjonsmargin ved rectumcancer viser tydelig at man tar høyde for at nye vitenskapelig dokumenterte behandlingsprinsipper får betydning i den kirurgiske hverdagen. Også andre viktige sykdommer, som inflammatorisk tarmsykdom og funksjonelle tarmlidelser, får adekvat oppmerksomhet.

Med økende kunnskap i et fag i rask utvikling blir det en stadig større utfordring å utgi lærebøker som presenterer det nyeste innen faget. Nettopp dette er intensjonen med denne nye utgaven. Medikamentell behandling av kronisk analfissur, implantasjon av silikonbiomateriale eller transsakral nervestimulering ved fekal inkontinens og et omfattende kapittel om laparoskopisk kirurgi er eksempler på at forfatterne har lyktes med å nå dette målet. Denne læreboken i kolorektal og anoprotologisk kirurgi kan anbefales alle med behov for et omfattende og velstrukturert oppslagsverk. Innholdsfortegnelsen og et stikkordregister

gjør at man raskt finner frem til det man er ute etter. Anbefales leger under utdanning og spesialister med lengre fartstid og enhver avdeling der man ønsker å drive med kolorektal kirurgi på høyt nivå.

Hartwig Kørner

Gastrokirurgisk seksjon
Stavanger universitetssjukehus

Tverrfaglig om kolorektale lidelser

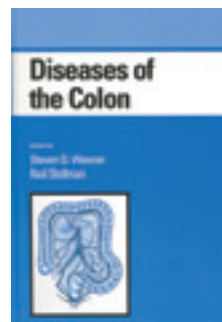
Wexner SD, Stollman N, red.

Diseases of the colon

809 s, tab, ill. Oxon: Informa Healthcare, 2007.

Pris GBP 145

ISBN 978-0-8247-2999-8

Dette er førsteutgivelsen av en spennende lærebok laget som et tverrfaglig samarbeidsprosjekt. Hvert kapittel er skrevet av minst én gastroenterolog og én gastrokirurg. De amerikanske redaktørene er Steven

Wexner fra Cleveland Clinic og Neil Stollman fra East Bay Endosurgery, California. Wexner er en autoritet på feltet. Han er bl.a. kjent for «Wexners inkontinensskår» og er leder for et årlig internasjonalt symposium om kolorektale sykdommer.

Det meste av tykktarmslidelser dekkes. Praksisen som beskrives, er noenlunde lik den man har i Norge på de ulike emner. Det er befriende lite tung teori, man får rett til problemets kliniske kjerne. Forfatterne gir en rask oversikt over dagens praksis, med innføring i de viktigste artiklene som omtaler emnet, før de konkluderer. Boken fungerer således glimrende som oppslagsverk, i tillegg er den lettlest.

Det starter med en innføring i embryologi, deretter dekkes funksjonelle lidelser i tykktarmen fortløpende, med fylldige kapitler om inkontinens, rektal prolaps og obstipasjon. En egen del omfatter utredning, med kapitler om bl.a. koloskopi, radiologi, laparoskopi, anal manometri, endoanal og rektal ultralyd, der også biofeedback diskuteres. Benigne tilstander dekkes i egne kapitler om kolitt, iskemi, blødning, stråleskadet tarm, irritabel colon, megacolon, volvolus og divertikkelsykdom. Kreft, ulcerøs kolitt og Crohns sykdom omtales før det hele rundes av med gode kapitler innen proktologi. Her beskrives blant annet analfissur, hemoroider, fistler, abscesser og analkreft.

Her er det meste av det man som kolorektal kirurg trenger av teorikunnskap. Det